

LUKU 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa

6.1. Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa

Ei paikallista tekstiä

6.1.1. Formatiivinen arviointi

Ei paikallista tekstiä

6.1.2. Summatiivinen arviointi

Ei paikallista tekstiä

6.2. Arvioinnin yleiset periaatteet

Paikallinen teksti

Yhteistyö huoltajien kanssa ja arvioinnin tiedottamisen muodot

Koulun ja kodin välisen yhteistyön tarkoituksena on selkiyttää huoltajille arvioinnin periaatteita ja käytänteitä. Arvioinnin periaatteista ja käytänteistä tiedotetaan koulukohtaisesti esimerkiksi huoltajatilaisuuksissa sekä hyödyntämällä Kirkkonummen arvioinnin vuosikelloa.

Oppilaan ja huoltajan tulee saada tietoa oppilaan oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä ja käyttäytymisestä. Oppilaalla ja huoltajalla on myös oikeus saada tietoa arvioinnin perusteista ja siitä, miten niitä on sovellettu oppilaan arviointiin. Oppilas ja huoltaja saavat tiedon arvioinnin perusteista opetussuunnitelmasta tai tarvittaessa oppilasta arvioineelta opettajalta. Kirkkonummella yhteisinä tiedon antamisen käytänteinä ovat oppimiskeskustelut sekä väli-, lukuvuosi- ja päättötodistukset.

Opettaja suunnittelee ja toteuttaa arvioinnista tiedottamisen niin, että oppilaan ja huoltajan oikeus saada riittävästi tietoa oppilaan oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä ja käyttäytymisestä toteutuu lukuvuoden aikana. Oppiaineiden tavoitteista ja arvioinnin periaatteista tiedotetaan tavalla, joka huomioi oppilaan ikäkauden ja edellytykset. Tiedottaminen on erityisen tärkeää silloin, kun sanallinen arvio muuttuu numeroarvosanoiksi, jotta oppilas ja huoltaja ovat tietoisia, miten sanallinen arvio ja numeroarvosanat vertautuvat toisiinsa.

Oppimiskeskustelut

Oppimiskeskustelut ovat osa arvioinnista tiedottamista sekä yhteistyötä huoltajien kanssa. Oppimiskeskusteluihin osallistuvat opettaja, oppilas ja huoltaja.

Oppimiskeskusteluissa annetaan tietoa oppilaan oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä ja käyttäytymisestä. Keskustelussa painotetaan oppimisen edistymisen kannalta kullekin oppilaalle olennaisimpia asioita. Keskustelu yhdistää oppilaan itsearviointia ja arviointipalautetta.

Oppimiskeskustelut järjestetään Kirkkonummella loka-helmikuun välisenä aikana. Siirtymävaiheissa toiselta vuosiluokalta kolmannelle, kuudennelta seitsemännelle luokalle ja 9. vuosiluokan aikana korostuvat nivellyksiin liittyvät asiat.

6.3. Oppimisen ja osaamisen arviointi

Ei paikallista tekstiä

6.4. Työskentelyn arviointi

Ei paikallista tekstiä

6.5. Käyttäytymisen arviointi

Paikallinen teksti

Perusopetuksen arvoperusta luo perustan käyttäytymiseen liittyvien tietojen ja taitojen opettamiselle osana koulun kasvatustehtävää. Oppilaita ohjataan ottamaan huomioon muut ihmiset ja ympäristö sekä noudattamaan yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä.

Keskeistä on kasvattaa oppilaita

- vaikuttamaan aktiivisesti ja myönteisesti yhteisön toimintakulttuuriin ja hyvinvointiin,
- toimimaan oikein itseään, toisiaan ja ympäristöä arvostaen,
- pyrkimään itsesäätelyyn ja vastuunottoon omasta toiminnasta,
- kunnioittamaan moninaisuutta ja suhtautumaan siihen myönteisesti,
- toimimaan kestävän elämäntavan edellyttämällä tavalla sekä
- kunnioittamaan ihmisoikeuksia.

Oppilailla on kouluyhteisön jäsenenä oma vastuunsa, joka perustuu opetussuunnitelmassa määriteltyyn yhteiseen vastuuseen koulupäivästä. Se ilmenee säännöllisenä osallistumisena koulutyöhön, reiluna ja arvostavana suhtautumisena koulukavereihin ja koulun aikuisiin sekä yhteisten sääntöjen noudattamisena.

Toisten ihmisten loukkaamattomuuden sekä työn ja työrauhan kunnioittaminen ja sovituista tehtävistä huolehtiminen on koulutyössä välttämätöntä. Perusopetuslain 35 § velvoittaa

oppilaan osallistumaan perusopetukseen ja suorittamaan tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytymään asiallisesti.

Käyttäytymisen arviointi perustuu tavoitteisiin, joita arvioidaan suhteessa arvosanan tai sanallisen arvioinnin muodostamisen kriteereihin. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden ikäkausi ja edellytykset. Arviointi ei kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Käyttäytymisen tavoitteet osa-alueittain

Oppilas ottaa vastuuta omasta toiminnastaan.	Oppilas noudattaa sääntöjä ja ohjeita.	Oppilas ottaa muut ihmiset huomioon.	Oppilas ottaa huomioon ympäristönsä.
Oppilas noudattaa sovittuja aikatauluja.	Oppilas noudattaa koulun järjestyssääntöjä.	Oppilaan käytös muita kohtaan on kunnioittavaa.	Oppilas huolehtii omalta osaltaan ympäristön viihtyisyydestä ja turvallisuudesta.
Oppilas osallistuu opetukseen säännöllisesti ja huolehtii omista kouluasioistaan.	Oppilas toimii annettujen ohjeiden mukaisesti.	Oppilas toimii oikeudenmukaisesti ja hyväksyy erilaisuutta.	Oppilas pitää huolta omista, luokan ja koulun yhteisistä tavaroista ja tiloista.
Oppilas ottaa vastuuta yhteisten asioiden hoidosta.	Oppilas sitoutuu sovittuihin toimintatapoihin.	Oppilas tukee toiminnallaan työrauhaa.	Oppilas huolehtii omalta osaltaan koulun ja sen lähiympäristön siisteydestä.
Oppilas osaa mukauttaa käyttöksensä tilanteeseen sopivaksi.		Oppilas tekee yhteistyötä muiden kanssa.	
Oppilas noudattaa yhdessä sovittuja hyviä tapoja.		Oppilas kunnioittaa koskemattomuutta ja muita ihmisoikeuksia.	

Käyttäytymisen arvosanan muodostamisen kriteerit

Erinomainen (10) Oppilas on saavuttanut erinomaisesti käyttäytymisen tavoitteet. Oppilas vaikuttaa käytöksellään myönteisesti ja toistuvasti luokka- tai kouluyhteisöön.

Kiitettävä (9) Oppilas on saavuttanut kiitettävästi käyttäytymisen tavoitteet. Oppilas pyrkii toiminnallaan vaikuttamaan myönteisesti luokka- tai kouluyhteisöön.

Hyvä (8) Oppilas on saavuttanut hyvin käyttäytymisen tavoitteet. Oppilas huolehtii käyttäytymisestään pääsääntöisesti omatoimisesti, mutta häntä on voitu joutua ohjaamaan tavoitteiden saavuttamisessa vähäisissä määrin.

Tyydyttävä (7) Oppilas on saavuttanut tyydyttävästi käyttäytymisen tavoitteet. Jossakin näistä oppilaan toiminta on vaatinut keskustelua ja ohjausta, mutta hän on kyennyt kehittämään toimintaansa näillä osa-alueilla arviointijakson aikana. Oppilaan käytökseen on voitu joutua puuttumaan kasvatuksellisin tai kurinpidollisin toimin.

Kohtalainen (6) Oppilas on saavuttanut kohtalaisesti käyttäytymisen tavoitteet. Oppilaan toiminta on vaatinut keskustelua ja ohjausta useiden tavoitteiden suhteen arviointijakson aikana. Hän on ajoittain pyrkinyt kehittämään toimintaansa näillä osa-alueilla. Oppilaan käytökseen on puututtu kasvatuksellisin tai kurinpidollisin toimin.

Välttävä (5) Oppilas on saavuttanut käyttäytymisen tavoitteet välttävästi. Oppilas ei ole pystynyt kehittämään toimintaansa käyttäytymisen tavoitteiden suhteen toistuvasta ohjauksesta huolimatta. Oppilaan käytökseen on puututtu toistuvasti kurinpidollisin toimin.

Hylätty (4) Oppilas ei ole saavuttanut käyttäytymisen tavoitteita. Oppilas voi aiheuttaa omalla toiminnallaan vaaraa kouluyhteisölle eikä hän ole ojennettavissa kurinpidollisin toimin.

Käyttäytymisen sanallisen arvioinnin muodostamisen kriteerit

Olet saavuttanut tavoitteet erinomaisesti. Oppilas on saavuttanut erinomaisesti käyttäytymisen tavoitteet. Oppilas pyrkii toiminnallaan vaikuttamaan myönteisesti ja toistuvasti luokka- tai kouluyhteisöön.

Olet saavuttanut tavoitteet hyvin. Oppilas on saavuttanut hyvin käyttäytymisen tavoitteet. Oppilas huolehtii käyttäytymisestään pääsääntöisesti omatoimisesti, mutta häntä on voitu joutua ohjaamaan vähäisissä määrin.

Olet saavuttanut tavoitteet tyydyttävästi. Oppilas on saavuttanut tyydyttävästi käyttäytymisen tavoitteet. Jossakin näistä oppilaan toiminta on vaatinut keskustelua ja ohjausta, mutta hän on kyennyt kehittämään toimintaansa näillä osa-alueilla arviointijakson aikana. Oppilaan käytökseen on voitu joutua puuttumaan kasvatuksellisin tai kurinpidollisin toimin.

Olet saavuttanut tavoitteet välttävästi. Oppilas on saavuttanut käyttäytymisen tavoitteet välttävästi. Oppilas ei ole pystynyt kehittämään toimintaansa käyttäytymisen tavoitteiden suhteen toistuvasta ohjauksesta huolimatta. Oppilaan käytökseen on puututtu toistuvasti kurinpidollisin toimin.

Et ole saavuttanut tavoitteita hyväksytysti. Oppilas ei ole saavuttanut käyttäytymisen tavoitteita. Oppilas voi aiheuttaa omalla toiminnallaan vaaraa kouluyhteisölle eikä hän ole ojennettavissa kurinpidollisin toimin.

6.6. Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

6.6.1. Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

Paikallinen teksti

Mikäli oppilaan koko vuosiluokan suoritus jossakin oppiaineessa on vaarassa tulla hylätyksi, tulee oppilaan ja huoltajan saada siitä kirjallisesti tieto (ns. nelosvaroitusta) mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lukuvuoden aikana kunnan erillisen ohjeistuksen mukaan. Oppilaan ja huoltajan kanssa tulee lisäksi sopia niistä toimenpiteistä, joilla oppilaan oppimista voidaan tukea ja joilla oppilas voi osoittaa osaamistaan. Oppilaalle annetaan mahdollisuus monipuolisesti osoittaa oppiaineen suorittamiseksi vaadittavat tiedot ja taidot lukuvuoden aikana ennen lukuvuoden päättymistä.

Mikäli vuosiluokalle jättämisestä tehdään ehdollinen päätös, oppilaan on mahdollista osoittaa osaamisensa ennen opettajien laskennallisen vuosiloman alkua. Päätöksessä mainitaan ne vuosiluokan oppimäärän osa-alueet, joiden hyväksytty suorittaminen erillisessä näytössä on vuosiluokalta siirtymisen edellytys. Järjestelyistä vastaa rehtori sekä oppilaan luokanopettaja ja/tai kyseisen oppiaineen opettaja.

6.6.2. Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain

Paikallinen teksti

Oppilasta, joka etenee opinnoissa tavoitekokonaisuuksittain, koskevat samat arvioinnin periaatteet sanallisen arvion ja numeroarvosanojen sekä todistusten antamisen osalta kuin muita saman vuosiluokan oppilaita. Kun oppilas etenee opinnoissa tavoitekokonaisuuksittain, hän noudattaa oppilaskohtaisessa suunnitelmassa oppilaalle määritellyjä tavoitteita ja kokonaisuuksia. Suunnitelmassa kuvataan opintojen etenemistä ja miten opintokokonaisuuksien suorittamista seurataan ja arvioidaan.

6.7. Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet

Paikallinen teksti

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit arvioidaan osana kutakin taide- ja taitoainetta eikä niistä anneta todistuksiin erillistä sanallista arviota tai arvosanaa.

Valinnaisten aineiden arviointi tehdään suhteessa valinnaisen aineen tavoitteisiin. Vuosiluokilla 4-9 vähintään kahden vuosiviikkotunnin laajuisista valinnaisista aineista, jotka muodostavat yhtenäisen oppimäärän, annetaan numeroarvosana ja alle kahden vuosiviikkotunnin laajuiset valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti hylätty- tai hyväksytty-merkinnällä.

6.8. Perusopetuksen päättöarviointi

Ei paikallista tekstiä

6.8.1. Perusopetuksen päättöarvosanan muodostaminen

Ei paikallista tekstiä

6.8.2. Yhteisten oppiaineiden päättöarviointi

Ei paikallista tekstiä

6.8.3. Yhteisten taito- ja taideaineiden päättöarviointi

Ei paikallista tekstiä

6.8.4. Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa

Paikallinen teksti

Kirkkonummella yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa osoitettu osaaminen voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa.

6.8.5. Johonkin oppiaineeseen painottuva opetus ja päättöarviointi

Ei paikallista tekstiä

6.8.6. Oppilaskohtaisia tukitoimia saavan oppilaan päättöarviointi

Ei paikallista tekstiä

6.9. Poissaolojen vaikutukset arviointiin

Ei paikallista tekstiä

6.10. Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Ei paikallista tekstiä

6.11. Todistukset

Paikallinen teksti

Todistukseen voidaan liittää

- valinnaisen kielen ja/tai käyttäytymisen arviointi päättötodistuksessa
- todistus oman äidinkielen opetukseen osallistumisesta
- vuosiluokilla 1–3 käyttäytymisen sanallinen arvio

- kielikylpyopetuksessa vuosiluokilla 1–2 kielikylpyopetuksena opetettavan kielen tavoitteiden saavuttaminen

6.11.1. Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa

Paikallinen teksti

Vuosiluokilla 1–3 annettaviin todistuksiin annetaan sanallinen arvio. Vuosiluokilla 1–3 käyttäytymisestä annetaan sanallinen arvio todistuksen liitteellä. Käyttäytymisen sanallista arviota koskevasta liitteestä merkitään tieto todistuksen lisätietoihin.

Vuosiluokilla 1–3 lukuvuositodistusta täydennetään äidinkielen ja matematiikan tavoitteiden saavuttamista kuvaavalla liitteellä. Lisäksi kolmannella vuosiluokalla liitteessä kuvataan vieraiden kielten A1-oppimäärien tavoitteiden saavuttaminen. Kielikylpyopetuksessa vuosiluokilla 1–2 liitteessä kuvataan äidinkielen sijaan kielikylpyopetuksena opetettavan kielen tavoitteiden saavuttaminen.

Vuosiluokilla 4–9 annettaviin todistuksiin annetaan numeroarvosanat. Valinnaisia aineita ja rajattuja oppimääriä koskevat arvosanat on määritelty eri luvuissa. Toiminta-alueittain etenevien oppilaiden arviointi kuvataan alaluvussa 5.4.1. Perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisen arviointi kuvataan alaluvussa 7.5. Valinnaisten aineiden arviointi kuvataan alaluvussa 6.7.

Sanallista arviota voidaan käyttää päättöarviointia lukuun ottamatta myös niiden oppilaiden arvioinnissa, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli.

6.11.2. Lukuvuositodistus

Ei paikallista tekstiä

6.11.3. Välitodistus

Paikallinen teksti

Välitodistus annetaan vuosiluokilla 5–9. Välitodistus on mahdollista jättää antamatta, jos sen antaminen ei ole tarkoituksenmukaista oppilaan erityinen tilanne huomioiden. Välitodistuksen antamatta jättämisestä päättävät rehtori ja oppilaan opettajat yhdessä. Oppilaan ja huoltajan tulee kuitenkin saada riittävästi tietoa oppilaan oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä ja käyttäytymisestä esimerkiksi oppimiskeskustelun yhteydessä.

Toiminta-alueittain opiskeleville oppilaille ei anneta välitodistusta. Välitodistuksen sijaan tietoa oppilaan oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä ja käyttäytymisestä annetaan oppimiskeskusteluilla koko perusopetuksen ajan.

6.11.4. Erotodistus

Ei paikallista tekstiä

6.11.5. Perusopetuksen päättötodistus

Ei paikallista tekstiä

6.12. Erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset

Paikallinen teksti

Erityinen tutkinto on mahdollista suorittaa lukuvuoden aikana lukuun ottamatta koulujen loma-aikoja. Erityiseen tutkintoon osallistuvalla tarjotaan mahdollisuus osoittaa eri tavoin ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisin keinoin ja monipuolisin työtavoin, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat perusopetuksen eri oppiaineiden yleisen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Yhden arviointimenetelmän avulla ei voida arvioida kaikkia oppiaineille asetettuja tavoitteita.

6.13. Paikallisesti päätettävät asiat

Ei paikallista tekstiä